

Täysistunto

Perjantai 2.6.2017 klo 12.59—13.30

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.30.

Puhetta johti toinen varapuhemies Arto Satonen (12.59—13.30).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 1.6.2017 antanut hallituksen esitykset HE 62-69/2017 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 86, 92, 137, 160, 162, 163, 165, 166, 168-178, 180-188, 192, 193, 196, 198/2017 vp.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi puolustusvoimista annetun lain, aluevalvontalain ja asevelvollisuuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 94/2016 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 2/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on puolustusvaliokunnan mietintö PuVM 2/2017 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 31.5.2017 pidetyssä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

1. lakiehdotus

12 b §

Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Teen vastalauseen 1 mukaisen muutosehdotuksen.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

Sirpa Paatero sd: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Mika Kari on Sirpa Paateron kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Selonteko hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Mika Karin ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 96, ei 59; poissa 44 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Johanna Ojala-Niemelä sd: Äänestystulos "ei" jäi kirjautumatta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Merkitään.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 94/2016 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

4. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016

Kertomus K 10/2017 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 5/2017 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 5/2017 vp.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 5. ja 6. asiasta.

Keskustelu

13.03 **Eero Heinäluoma sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Hälinää — Puhemies koputtaa]

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pyydän, että sali keskittyy kuuntelemaan puhujaa.

Arvoisa puhemies! Esittelen seuraavaksi kaikki tässä yhteydessä käsittelyssä olleet tarkastusvaliokunnassa mietinnön kohteena olevat kertomukset. Tässä on perinteinen menettely vuosikertomusten osalta niin eduskunnan, Valtiontalouden tarkastusviraston kuin myös Ulkopoliittisen instituutin osalta. Valiokunta on käsitellyt nämä kaikki saman kaaavan mukaan: on kuultu tilintarkastajien puheenjohtajaa, on kuultu myös näiden kohteiden edustajia ja sitten eduskunnan sisäistä tarkastajaa, ja tällä kertaa valiokunta kuunteli myös henkilöstöjärjestöjen edustajia. Tarkoituksena oli varmistaa, että saamme myös laitosten johdosta riippumatonta tietoa ja tietoa siitä, miten henkilöstö kokee asioita hoidetun.

Tilintarkastajien kertomukset ovat tälläkin kertaa niin sanotusti puhtaita eli tilintarkastajilla ei ole huomautettavaa minkään näiden instituutioiden osalta. Näin tarkastusvaliokunta voi todeta, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

Perinteisesti valiokunta on sitten katsonut erikseen muutamaa erityistä asiaa, joilla on ollut yleisempää mielenkiintoa tai jotka ovat nousseet näistä kertomuksista tai saaduista palautteista muutoin esille. Näin tälläkin kertaa. Sitä ennen sanon kuitenkin, että valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös myönnettyihin määrärahoihin ja niiden käyttöön, toiminnan kuluihin ja näiden muutoksiin, ja näissä sinällensä ei ole mitään erityistä, merkittävää huomattu. Ne on kirjattu tuohon valiokunnan mietintöön.

Eduskunnan osalta valiokunta kiinnitti erikseen huomiota tarpeeseen avustajajärjestelmän arvioinnista. Meillä on käytössä nyt ryhmäkansliamalli tällä vaalikaudella, sitä ennen sitä kokeiltiin 2007-vaalikaudella ja osittain käytettiin 2011-kaudella. Lisäksi valiokunta on noteerannut, niin kuin viime vuonnakin, että myös avustajilta on tullut omaa palautetta liittyen avustajien asemaan, ja valiokunta onkin päättänyt esittää kannanottonaan, että on tarve tehdä tällainen avustajajärjestelmän kokonaisarviointi, jossa huomioidaan myös tämän ryhmäkansliamallin kokemukset ja siitä saadut kysymykset. Tämähän liittyy siihen asiaan, jatketaanko tähän ryhmäkansliamalliin siirtymistä, niin kuin alun perin oli ajatuksena, että koko eduskunta olisi mennyt ryhmäkansliamalliin. Sittenhän tehtiin tämä välimuodon ratkaisu, että ne siirtyvät, jotka haluavat, ja ne, jotka haluavat jatkaa vanhassa eduskunnan kanslian hoitamassa mallissa, voivat jatkaa. Nyt kannatamme sitä, että käytäisiin lävitse se, mikä on ollut kokemus ryhmäkansliamallin osalta, ja sitten arvioitaisiin, miten se antaa aihetta tämän koko avustajajärjestelmän kehittämiseen mukaan lukien myös näiden henkilöstökysymysten parempi hoitaminen.

Ulkopoliittisen instituutin osalta valiokunta huomioi sen, että instituutilla on ollut mahdollisuus kehittää omaa toimintaansa erillisrahoituksen turvin eduskunnan rahoituksen pysyessä ennallaan niin kuin muidenkin eduskunnan toimintojen osalta. Instituutti on voinut käyttää projektiaavustusta hyväkseen, ja se on antanut mahdollisuuden toimintojen kehittämiseen ja myös eräin osin laajentamiseen. Valiokunta toteaa omana havaintonaan, että on perusteltua, että kun instituutin osalta on käyty myös hyvin vilkasta julkista keskustelua, niin instituutti ottaa omassa toiminnassaan myös tämän julkisen palautteen huomioon, ei vain sitä palautetta, mitä virallista tietä tulee tai käydään tutkijayhteisön sisällä, vaan noteeraa myös näistä asioista käytetyt julkiset puheenvuorot.

Tarkastusviraston osalta on erikseen syytä sanoa, että viraston ulkoiset tavoitteet ovat toteutuneet erittäin hyvin. Virastoa on hoidettu tehokkaasti, ja se on tehnyt erittäin ison ja arvokkaan työn valtionhallinnon toimintojen kehittämisessä, ei vain perinteisessä tarkastustoiminnassa vaan myös toiminnan kehityspuolella, ja on antanut paljon lisää vauhtia nimenomaan vaikuttavuuden arvioinnissa. Valiokunta kuitenkin noteeraa, että työviihtyvyyden osalta näissä henkilöstötutkimuksissa on havaittu heikentymistä, ja esittääkin merkin-tään, että viraston johdon on syytä kiinnittää tähän huomiota ja ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin.

Päätösehdotuksenaan valiokunta ehdottaa kaikkien kolmen osalta, että eduskunnalla ei ole varsinaista huomautettavaa kertomusten johdosta.

13.07 Olavi Ala-Nissilä kesk: Arvoisa herra puhemies! Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Heinäluoma esittelikin mietinnön hyvin. Todellakin näiden kolmen instituution osalta ei ole mitään erityistä huomautettavaa.

Pidän hyvänä sitä, että kerran kaudessa kuullaan, niin kuin tehtiin, myöskin henkilökunnan edustajia näissä eri instituutioissa. Todella tämä työilmapiiiri on myöskin asia, johon kannattaa kiinnittää huomiota, niin kuin VTV:n osalta tuossa mietinnössä tehdään.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

Avustajajärjestelmä on vähän tällainen ikuisuuskysymys täällä eduskunnassa, se ei ainakaan avustajia tyydyttävällä tasolla ole. Toisaalta sen kehittämisesä on monia ristikkäisiä paineita, mutta on hyvä, että on asetettu pääsihteerin asettama työryhmä ja asiaa pohditaan.

13.09 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Oikeastaan pyysin tämän puheenvuoron lähinnä siksi, että haluaisin kiittää tarkastusvaliokuntaa siitä, että tässä on kuunneltu myös henkilöstöjärjestöjä. Minusta on hyvin tärkeää tänä päivänä se, että henkilöstöä kuullaan ja että työviihtyvyyttä ja työhyvinvointia kaiken kaikkiaan voidaan parantaa. Sitä pitää tapahtua kaikkialla, ja siksi mielestäni on tärkeää, että myös eduskunnan valiokunnassa tämä asia huomioidaan siten, että henkilöstöjärjestöjen edustajat kaiken kaikkiaan erikseen kuullaan. Sitä pidän hyvin nykyaikaisena ja eteenpäin suuntautuneena toimintana, ja toivon sille jatkoa ja tällaista avointa, kuuntelevaa henkeä kaiken kaikkiaan. Sitä pidän myös tärkeänä, että tässä on erikseen vielä mainittu tästä työviihtyvyydestä.

Samoin minusta oli arvokas kirjaus se, että valiokunta kiinnittää tämän Ulkopoliittisen instituutin osalta huomiota myös siihen, että luonnollisesti otetaan toiminnassa huomioon myös julkinen palaute. Se on mielestäni aivan selvä ja tärkeä asia, ja hyvä näin.

Eli mielestäni valiokunta on tehnyt tässä hyvää työtä.

13.10 Pekka Haavisto vihr: Arvoisa puhemies! Tässä yhteydessä, kun myöskin näiden instituutioiden toimintakertomukset ovat käsittelyssä, olisin Ulkopoliittisen instituutin toimintaan kiinnittänyt huomiota, lähinnä siihen tarpeeseen, joka meillä jatkossa myöskin eduskuntana on, tukea tällaista think tankia ja tutkimuslaitosta mutta myöskin saada sieltä itsellemme arvokasta tietoa ja ajatuksia. Ajattelen nyt kaikkia niitä tarpeita, joita liittyy tulevaisuuden Venäjä-politiikkaan ja ehkä Ukrainan Krimin kriisien ratkaisuun, joita me kansanedustajat joudumme sitten käsittelemään Etyj-valtuuskunnassa tai Euroopan neuvoston valtuuskunnassa. Olisi hyvin tärkeää, että Ulkopoliittinen instituutti pystyisi täällä tukemaan tätä kansanedustajien työtä ja luomaan ehkä ajatuksia ja näkemyksiä tähän. Toisena asiana tietysti kaikki se, mitä nyt on tapahtumassa Euroopassa, tietynlainen uudelleenjärjestäytyminen ja eurooppalaisten instituutioiden kehittäminen taas kerran. Tarvitsemme suomalaista think tankia, joka tuottaa myöskin meille kansanedustajille ajatuksia ja ideoita. Tässä mielessä odotukset ovat hyvin suuret kohdistuen Ulkopoliittiseen instituuttiin.

13.11 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Oli erittäin hyvä, että tässä kiinnitettiin huomiota myös näihin avustaja-asioihin ja siihen, miten työ saataisiin mielekkäämmäksi ja miten se saataisiin mukavammaksi.

Nyt otan esille asian. Saattaa olla, että ei ole suotavaa, että tässä salissa siitä puhutaan, mutta puhun kuitenkin. Se, mikä on erittäin ikävää, on, että eduskunnan työilmapiirissä on ilmennyt sellaisia seikkoja, että täällä on esimerkiksi työpaikkakiusaamista, joka on mennyt niin vakavaksi, että siitä on poliisitutkinta käynnissä. Eduskunta työpaikkana on sellainen, jonka täytyy ehdottomasti olla rauhan tyyssija. Meidän tehtävämme on pitää tämä työpaikka sellaisena, että täällä jokainen pystyy työskentelemään, että kenenkään ei tarvitse lähteä sairauslomalle sen takia, että työpaikalla kiusataan ja että työpaikalla ei voi olla. Tämä on erittäin ikävä asia, ja tiedän, että nyt minulle sanotaan, että näistä asioista ei pidä puhua täällä, mutta minusta näistä pitää puhua. Jokainen kiusaamistapaus pitää nostaa esil-

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

le ja jokaisen kiusaajan kanssa on keskusteltava asiasta, minkä takia hän tekee sitä, mitä hän tekee. Sen lisäksi meidän tehtävämme on myöskin tukea kiusattua osapuolta, tukea siinä tehtävässä, mikä hänelle on suotu ja mitä hän tekee. Olen todella iloinen siitä, että tässä edustaja Heinäluoma, kun esitteli paperiaan, kertoi myöskin näistä yleisistä työilmapiiri-asioista. Ne ovat erittäin tärkeitä asioita. Me pystymme vaikuttamaan niihin. Tämä henkinen työsuojeluhan tuli työlainsäädäntöönkin, mutta se tuli silloin 80-luvun puolessavälissä, ja se on ehkä syytä nostaa esille uudestaan, jotta meillä olisi rauhallista työskennellä täällä.

13.13 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa herra puhemies! Eduskunta on erinomainen paikka tehdä tärkeää työtä. Täällä on valtavan osaavaa, avuliasta, kohteliasta, työhönsä hyvin sitoutunutta ja työn osalta hyvin motivoitunutta henkilökuntaa, virkailijakuntaa kansanedustajia auttamassa tekemään tärkeitä tehtäviään. Eduskunnan virkamiehet ja koko eduskunnan henkilökunta ovat kyllä kaiken kiitoksen ansainneet.

Eräs asia, johon olen kuitenkin kiinnittänyt huomiota, on se, että kun luin jonkinlaista selvitystä avustajien työilmapiiristä ja heidän kokemistaan asioista, niin päällimmäiseksi tai yhdeksi keskeiseksi kysymykseksi siinä yhteenvedossa nousi ainakin se, että avustajat eivät voineet ymmärtää, miksi heillä on pidempi työaika kuin muilla eduskunnassa työskentelevillä virkailijoilla ja henkilökunnalla. Pitää sanoa, että minäkään en ymmärrä. Eli avustajilla on normaali työaika, se virastotyöaika, mitä valtiolla ja kunnilla noudatetaan, mutta eduskunnan muulla henkilökunnalla on lyhyempi työaika. Me muistamme ne ajat, kun Eduskunnan oikeusasiamiehen kansliassa työaika oli 6 tuntia, vaikka palkka maksettiin normaalipituisesta työpäivästä. En tiedä, mikä siellä tänä päivänä on työaika. Mutta jos joku osaa minulle selittää, minkä takia eduskunnassa avustajat ovat normaalin julkisella sektorilla, valtiolla ja kunnilla noudatettavan työajan piirissä ja minkä takia muut eduskunnan työntekijät, virkamiehet, toimihenkilöt, henkilökunta ovat tätä lyhyemmän työajan piirissä kuitenkin saaden siitä työstään täyden palkan, niin mielelläni kuuntelen selitystä.

13.15 Simon Elo ps: Arvoisa puhemies! Ulkopoliittisen instituutin hallituksen jäsenenä haluan kommentoida Ulkopoliittisen instituutin toimintakertomusta ja toimintaa. Ilolla pystyi toimintakertomusta näin hallituksen jäsenenäkin lukemaan. Toiminta on ollut vahvaa, kattavaa ja myös hyvin syvällistä, joka tukee, niin kuin kuuluukin instituutin tukea, eduskunnan päätöksentekoa sillä tiedolla, mitä instituutti tuottaa.

Viitaten tähän edustaja Haaviston hyvään puheenvuoroon: nyt kun katsoo maailman tilannetta tällä hetkellä, niin on hienoa ja perusteltua, että meillä on Ulkopoliittisen instituutin kaltainen taho, joka tuottaa tärkeää ja hyvää tietoa meille käytettäväksi, meille suomalaisille päättäjille ja koko meidän yhteiskunnalle. Erityisesti kun miettii tätä Pariisin ilmastopöytäkirjaa ja miten Yhdysvallat, Trumpin hallinto, on nyt toimimassa sen kanssa eli irtautumassa siitä, niin kyllä me tarvitsemme lisää ymmärrystä myös siitä, mihin suuntaan Yhdysvaltain kaltainen merkittävä toimija on tällä hetkellä menossa. Onneksi jo ennen tätä tilannetta Ulkopoliittinen instituutti on laittanut lisää resursseja ja kohdistanut toimintaansa Yhdysvaltain poliittisen tilanteen ja kehityskulkujen tutkimiseen. On erittäin arvokasta, että se on tehty jo niin sanotusti etunojassa.

Toinen on tietysti Venäjään liittyvä tutkimus, joka Suomelle Venäjän naapurimaana on tärkeää aina mutta erityisesti tässä maailmanpoliittisessa tilanteessa. Instituutti on onneksi myös siihen vahvasti panostanut.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

Uskon, että tällä toimintakertomuksella voimme katsoa vuotta 2016 tyytyväisenä, mutta hallituksen jäsenenä tiedän, että voimme jatkossa katsoa myös vuotta 2017 samanlaisella tyytyväisyydellä.

13.17 Mika Raatikainen ps: Arvoisa herra puhemies! Ihan ensin haluaisin kiittää tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa hyvistä puheenvuoroista, ja muitakin. Siellä on tosiaan kuultu näitä henkilöstöjärjestöjen edustajia, ja itse toivoisin, että kiinnitetään huomiota, kun tätä avustajajärjestelmää kokonaisuutena pohditaan, että pohdittaisiin myös sitä avustajien työnkuvien tarkistamista, koska nyt meillä on aika monenlaista avustajaa ja niillä on aika monennäköisiä työnkuvia. Tällä nyt lähinnä ajattelen sitä, että jos työ jollakin avustajalla on, voisi sanoa, ehkä vaativampaa kuin jollain toisella avustajalla, niin silloin voisi kuvitella, että palkkakin on hieman erilainen. Että näitä kannattaisi oikeasti miettiä. Se on nykyaikaa, niin tehdään joka työpaikalla, että eri töitä arvioidaan ja sen mukaan maksetaan palkkaa. — Kiitos.

13.18 Pekka Haavisto vihr: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin olisin yhtynyt tähän, mitä edustaja Simon Elo sanoo. Esimerkiksi Pariisin ilmastopöytäkirjaan ja sen tulevaisuuteen liittyvissä asioissa todella tarvitaan nyt uutta ajattelua. Kysymys esimerkiksi Euroopan unionin ja Kiinan yhteistyöstä ilmastokysymyksissä tästä eteenpäin on sellainen, joka vaatii myös pohdintaa, mitkä ovat Kiinan edut, mitkä ovat Euroopan unionin edut ja mitä siinä voidaan tehdä yhdessä. Tämä on esimerkkinä siitä, mitä tarvitsemme.

Myöskin tällainen tutkijavaihto, jota Ulkopoliittisessa instituutissa on myöskin ollut, että sinne tulee ulkomaisia tutkijoita, eurooppalaisia tutkijoita ja meiltä toivottavasti lähtee muualle, on juuri tässä tilanteessa tavattoman tärkeää, ja siihen pitää varata resursseja.

Haluan myöskin tervehtiä ilolla tätä toista keskusteluelementtiä, joka tässä on ollut, eduskunnan henkilökunnan kuulemista, avustajien kuulemista. Korviini on välillä kantautunut, että täällä talossa kohdellaan ihmisiä vähän kahden kerroksen väen omaisesti esimerkiksi virkistystilojen käytössä, ja minusta tämä ei ole lainkaan hyväksyttävää. Meillä pitää kaikkien olla samalla viivalla.

13.19 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa herra puhemies! Omalta osaltani olisin halunnut kiittää Ulkopoliittisen instituutin toimintaa. Minun mielestäni on erinomainen asia, että meillä on tällainen tutkimuslaitos, joka tekee riippumattomasti sekä erilaisia selvityksiä että varsinaista tutkimustyötä, järjestää monenlaisia ajankohtaisseminaareja ja muita tilaisuuksia. Puhumme paljon näinä päivinä ihan oikeutetusti Yleisradion journalismin riippumattomuudesta, sen turvaamisesta. Se on hyvin tärkeä aihe. Vaikka Ulkopoliittisen instituutin kohdalla ei ole kyse journalismista eikä se ole samalla tavalla vallan vahtikoira, niin samalla tavalla kuitenkin koen, että myös Ulkopoliittisen instituutin osalta meidän pitää suhtautua siten, että se tutkii asioita riippumattomasti, tekee omia selvityksiä riippumattomasti. Julkisessa keskustelussa me voimme toki olla niitten heidän päätelmiensä tai jonkun tutkijan näkemysten kanssa samaa mieltä tai eri mieltä, mutta meidän ei pidä pyrkiä poliittisesti suitsimaan Ulkopoliittisen instituutin tutkimisen vapautta.

Sitten tähän kysymykseen, jonka nostin esiin nyt, kun valiokunnan puheenjohtajalla on vielä puheenvuoro. Kyllä minä haluaisin oikeasti kuulla, minkä takia eduskunnassa vain avustajilla on se työaika, mikä kaikilla muillakin julkisella sektorilla on, ja minkä takia muilla on sitä lyhyempi työaika. Jos on hyviä selityksiä olemassa, niin hyvä niin. Ellei ole

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

riittävän hyviä selityksiä olemassa, niin kyllä minä katson, että puhemiehistön ja kansliatoimikunnan, joka veronmaksajien puolesta vastaa näistä työehtoasioista tässä talossa, tulisi ottaa tämä työaikakysymys omalle agendalleen ja pyrkiä tässä ratkaisuun, joka on samanlainen kuin muuallakin valtionhallinnossa.

13.21 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kiitän tähänastisista puheenvuoroista.

Ensin tästä avustajajärjestelmästä. Nythän tätä avustajajärjestelmää on käyty myös tarkastusvaliokunnassa lävitse kuunnellen myös avustajia ja muuta siitä lausuttua palautetta, ja se johtopäätös valiokunnalla oli juuri tämänsisältöinen, että tässä on tarve käydä ei yksittäisistä kysymyksistä käsin keskustelu ja selvitys vaan koko avustajajärjestelmän toimivuudesta käsin, ja siihen liittyvät sitten kaikki mahdolliset avustajiin liittyvät asiat. Silloin se iso kysymys koskee sitä, että kun tämä ryhmäkansliamalli on otettu käyttöön, niin on syytä raportoida, mitkä ovat kokemukset niillä ryhmillä, jotka ovat sen käyttöön ottaneet, ja sitten on syytä pohtia sitä, onko osa näistä nykyiseen avustajajärjestelmään liittyvistä henkilöongelmista sellaisia, jotka ratkeavat paremmin tässä ryhmäkansliamallissa.

Tämä eduskunnan kanslian yhteydessä toimiva avustajajärjestelmään on vaikea, koska siinä tosiasiallinen paitsi työnjohto niin kaikenlainen ohjaus on yksittäisellä kansanedustajalla, ja sitten eduskunnan kanslian mahdollisuus toimia työnantajana on hyvin etäinen ja se tulee esiin lähinnä sellaisessa tilanteessa, jossa on vakavia ongelmia, jotka voivat liittyä vaikkapa täällä puheena olleeseen kiusaamiseen tai joihinkin huomattaviin erimielisyyksiin tai epäluottamukseen, ja ne ovat sitten parhaimmillaan voineet johtaa jopa työsuhteen irtisanomiseen ja sitten, ikävä kyllä, myös oikeusjuttuihin. Ja erittäin huono asia on ollut se, että viime kaudella näissä oikeusjutuissa tuli myös langettava tuomio eduskunnalle. Eduskunta ei kestä kovin montaa tällaista, jossa eduskunta työnantajana saa tuomion väärästä toiminnasta olosuhteissa, joissa eduskunnan kanslia, joka työnantajatoiminnasta vastaa, on niin kovin kaukana kansanedustajan ja avustajan keskinäisestä suhteesta ja eduskunnan kanslian on vaikea sanoa, mitä on tapahtunut.

Mitä tulee kiusaamiseen, niin kyllähän eduskunnan selvä politiikka on, että siinä on nollatoleranssi ja kaikkiin pitää puuttua. Ja tässä suhteessa niistä pitää myös täällä pystyä puhumaan, eli kun edustaja Tolppanen pohti, että voiko täällä puhua, niin ilman muuta voi. [Puhemies koputtaa] — Taidan siirtyä sitten pönttöön.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Joo, puheenvuoroa voi jatkaa täältä pöntöstä. [Puhuja siirtyy puhujakorokkeelle]

Eli tällaiset kiusaamisongelmat kyllä on syytä avoimesti käsitellä. Ongelmista pitää voida puhua ja henkilöstön pitää voida tietää, että jos ongelma nousee, niin siihen puututaan asianmukaisella tavalla nopeasti ja heti, jotta tällainen kiusaaminen loppuu.

No, sitten avustajajärjestelmän muihin osioihin. Valiokunnan tietoon saatettiin, että tarkoitus on perustaa työryhmä, joka käy lävitse tätä avustajatoiminnasta saatua palautetta, avustajien itsensä antamaa palautetta ja avustajajärjestelmän kehittämistä, ja valiokunnan toivomus oli se, että tähän liitetään tämä ryhmäkansliamallin toimivuuden arviointi, jotta voidaan sitten katsoa kokonaisuudessaan, miten tämä kehittäminen tehdään.

Mitä työaikoihin tulee, valiokunnan työssä sitä ei ole käsitelty eikä se ole tullut edustaja Zyskowiezin mainitsemalla tai muulla tavalla ongelmallisena esille. Ei myöskään viime vuosien kansliatoimikuntien työssä ole tämä työaikakysymys ollut mitenkään esillä, joten

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

oletan, että työaikakysymyksestä on viimeksi puhuttu, olisiko mahdollista, että siihen kohdistuvia ratkaisuja olisi tehty puhemies Niinistön kaudella 2007—2011. Työajoissa oikea taho tämän keskustelun noteeraamiseen on tietysti eduskunnan kansliatoimikunta, ja oletan, että kansliatoimikunnan johto, puhemiehet, myös parhaillaan istuva varapuhemies, ovat tarkasti panneet ylös edustaja Zyskowiezin esittämät näkökohdat ja sitä kautta tämä asia tulee läpivalaistua. En tunne mainittua asiaa ollenkaan.

Mitä Ulkopoliittiseen instituuttiin tulee, on syytä sanoa vain tämä näkökohta, että samalla kun on tähdellistä, että kun meillä on riippumattomuus ja tutkimuksenvapaus ja journalisminvapaus, jota olemme täällä eri yhteyksissä myös korostaneet, niin samalla on tärkeätä, että niin tutkimustyötä kuin ohjelmatyötä pitää voida arvioida yhtä hyvin tieteellisessä mielessä ja journalistisessa mielessä kuin sitten myös kansalaispalautteena ja erilaisena asiantuntijapalautteena. Ja se, mihin valiokunta halusi kiinnittää huomiota, oli se, että kun tästä on ollut paljon julkista keskustelua, on ollut myös epäilyksiä siitä, onko tämmöistä ikään kuin tendenssinomaista, näkökulmaista kirjoittelua, niin sekin palaute on syytä käydä lävitse ja instituutin sitten omassa työssään tutkia, onko siihen aihetta, ja asianmukaisesti vastata. Ihan samalla tavalla kuin täällä nyt on esitetty näkökohtia vaikkapa mahdollisista kiusaamisongelmista, niin ne on syytä herkällä korvalla kuulla ja selvittää ja sitten tehdä tätä koskevia ratkaisuja. — Kiitoksia.

13.26 Markus Mustajärvi vas: Arvoisa puhemies! Liittyen tuohon, mitä edustaja Heinäluoma viimeksi sanoi: UPI:n toimintaan liittyen on, aivan oikein, kaivattu myös sen julkisen arvion ja palautteen huomioon ottamista, mitä on annettu esimerkiksi lehtien palstoilla. Tunnistan siitä kyllä itsenikin ja perustelen, miksi olen tällaiseen kriittiseen arviointiin ryhtynyt. Minä en ole Venäjä-asiantuntija ja vielä vähemmän Ukraina-asiantuntija, mutta olen osin valiokuntajakoon, paikkajakoon liittyen yrittänyt perehtyä niihin asioihin. Voin kyllä omalta kohdaltani sanoa, että en ole saanut työhöni apuja Ulkopoliittisen instituutin toiminnasta, tutkimustoiminnasta tuolta osin. Yle ja UPI ovat kaksi aivan erilaista organisaatiota. Ja jos ajatellaan UPIa, niin kyllä sen tutkijoihin pitäisi pystyä tuottamaan mahdollisimman arvovapaata, kriittistä tutkimusta. Ja niin kuin jatkoarviointia varten ja mietintään ihan tämmöinen vilpiton kysymys: mitä lisäarvoa muut kansanedustajat, poliittiset päättäjät ovat saaneet Ulkopoliittisen instituutin Venäjä- ja Ukraina-raportoinnista? Minä en sitä apua ole saanut. Paljon enemmän minua on hyödyttänyt esimerkiksi yksi ainoa kirja, se on tämä Kentin yliopiston Richard Sakwan Ukraina-teos Taistelu Ukrainasta. Jo yksin sen kirjan lukemalla minä olen pystynyt syventämään omaa analyysiani enemmän kuin Ulkopoliittisen instituutin tutkimuksilla.

13.28 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tähän lopuksi: En osaa vastata edustaja Mustajärven Ukrainaa koskeviin kysymyksiin, mutta ajattelen vain, että on syytä kuitenkin lausua pieni tervehdys teille tähän lopuksi. Nimittäin tullessani tähän istuntoon jouduin lähtemään kesken tilaisuudesta, jossa oli paikalla amerikkalaisia senaattoreita Suomen eduskunnan vieraana. Olimme siellä ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Vanhasen kanssa. He pyysivät välittämään arvostuksen osoitukset ja parhaimmat tervehdyksensä Suomen eduskunnalle, sen täysistunnolle. Nyt sen olen tässä teille kaikille tehnyt samalla, kun toivotan teille hyvää viikonloppua. [Eduskunnasta: Kiitoksia!]

Keskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 10/2017 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

5. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Ulkopoliittisen instituutin tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016

Kertomus K 11/2017 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 6/2017 vp

Ainoa käsittely

Keskustelu asiasta käytiin päiväjärjestyksen 4. asiakohdassa.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 11/2017 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

6. Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2016

Kertomus K 12/2017 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 7/2017 vp

Ainoa käsittely

Keskustelu asiasta käytiin päiväjärjestyksen 4. asiakohdassa.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 12/2017 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 49/2017 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 6.6.2017 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi postilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 272/2016 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 9/2017 vp

Käsittely

Mietinnön pöydällepano

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

Pöytäkirja PTK 63/2017 vp

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laajakaistarakentamisen tukea haja-asutusalueilla koskevan lainsäädännön muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 2/2017 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 10/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 6.6.2017 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle otsonikerrosta heikentävistä aineista tehdyn Montrealin pöytäkirjan muutoksen hyväksymisestä

Hallituksen esitys HE 54/2017 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 6/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 6.6.2017 pidettävään täysistuntoon.

11. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 6.6.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola